

Azurh – Parafraaser over en stjerneklar nat

Refleksioner over et samarbejdsprojekt med det pædagogiske læringscenter som tovholder.

Af Anette Grønholt Andersen,
INVITED

Anette Grønholt Andersen, f. 1954, LD, direktør INVITED, master NLP practitioner, konfliktcoach, læringsvejleder og konsulent. Forfatter, kunstner og journalist. Primære arbejdsområder er journalistik, faglig rådgivning, medie- og pressestrategi.

Prolog

Vi kom fra det ukendte. En menneskeskabt stjerne, en enorm flammende ildkugle, trak før altings begyndelse, i natten, mens Maragishaerne sov, et lysende spor tværs over den mørke himmel. Den faldt som et døende stjernesud fra midnatshimlen over Azurh og styrtede tungt ned i et mørke, der opslugte de fleste af os.

Et øredøvende brag rystede verden, og stilheden, der fulgte, var det eneste, vi kunne høre; vi, der overlevede. Vi var De Første, vi var stjernernes udvalgte, og det var os, der indgik Pagten.

Det var stjernerne, der førte os hertil, og det var stjernerne, der gav os liv ved at dele deres sjæle med os. Til gengæld blev vi Stjernevogterne. Folket ved Midnatsporten.

Børns medfortællinger som inspiration

På Kragelundskolen i Højbjerg bliver der skrevet og tegnet. I Frederikssund Kommune er otte børnehaver og tre 0. klasser i gang med at dramatisere og levendegøre *Stjernenattens* personer som led i et overgangsprojekt mellem børnehave og skolen.

Fortællingen om *Stjernenatten – Azurh* er udgangspunkt og inspiration i de to projekter. Kommunernes Skolebiblioteksforening er initiativtager og har indbudt til et samarbejde, hvor børnene arbejder med parafraaser over den endnu ufærdige fortælling om folket under stjernerne på den fjerne planet Azurh.

Udtryksformen er forskellig, og børnene illustrerer handlingen gennem tekst, billeder og drama.

Bjerget er stort og mangesidet og skifter ansigt for hvert skridt, man tager, skrev forfatteren Aksel Sandemose. Det samme gælder børnenes medfortællinger, der knytter sig til de utallige

begivenhedsspor i oplægget, der angiver retninger og muligheder for meddigtningen.

Her skabes uafladeligt nye udsigter og indsigter, der tilsammen skal bidrage til at bringe fortællingen videre. Måske vil det til sidst lykkes at løse mysteriet om Midnatsporten og Stjernefolket og at besejre skæbnen og den undergang, som Jordens Stemme allerede har forudsagt.

Dét arbejder de på i Frederikssund og Højbjerg – at styre skæbnen og frelse Verden, som de kender den – på Azurh!

Mennesket bærer uset mørket

Der er to sole, Maragishaerne, på himlen over Azurhinas grønne sletter. Mennesket, der drager over sletten Eweeaz, vandrer i tvillingesolens skin med to urolige, næsten parallelle skygger fæstnet til sine fodsåler. Skygger, der, som dagen skrider frem, drejer sig omkring mennesket som om en akse.

En cirkelbevægelse, kun afbrudt af natten, hvor solene vandrer under horisonten. Mennesket bevæger sig ved solenes opgang om mor-

genen ud på sletten, går hele formiddagen og holder rast, når solene står lige over dets hoved, for om eftermiddagen, når solene har passeret zenit, at vandre tilbage til udgangspunktet.

Skyggerne følger ufortrødent efter, altid bagefter, altid lige i hælene, aldrig synlige, aldrig foran. Mennesket går mod solen, mod lyset, men mennesket bærer uset mørket i sine fodspor. Mennesket vandrer ud på sletten Eweeaz, og mennesket vandrer hjem igen til landsbyen Eweeazan.

Det er der ro, tryghed, tilknytning og genkendelighed i, og vandreren bringer ingen nye fortællinger med sig. Ingen forstyrrende *Hvad nu hvis? eller Gad vide om?*

Eller tager vi fejl? Er der alligevel noget på færde i den fredelige by Eweeazan – hvor nogen har hemmeligheder, som de ikke fortæller? Jo, der er krusninger under overfladen:

Memo husker alt, men fortæller ikke det hele. Han har set drengen spejde mod De Blå Bjerge, set hans længsel vokse, og han ved, at en dag skal i hvert fald drengen selv kende sandheden. Endnu har han ikke fundet sit navn, og det er måske i den faldne fugl i De Blå Bjerge, han skal søge.

Med lyset i sine fodspor

Men, hvad nu hvis? Hvad nufortællingen i virkeligheden var eller kunne blive en anden? Hvad nu hvis den slangebide jæger mirakuløst kunne overleve, hvis Awaielle blev fundet i tide i de mørke labyrinter, eller hvad hvis der nu var et væsen, der var endnu farligere end Luacondaen? Som kunne besejre den?

Den sidste havde ikke engang forfatteren set komme. Det var børnene, der opfandt en endnu større magt end slangen. Måske en drage?

Mennesket, Den Navnløse Jæger, bevæger sig ved solenes opgang om morgenen ud på sletten, går hele formiddagen og holder rast, da Maragishaerne står lige over hans hoved:

En pludselig sagte hvislen i græsset afleder ham, og alle muskler spændes, da hans fingre strammes om slyngen med den tunge, sorte sten, som han har fundet på en af sine hemmelige udflugter i De Blå Bjerge, udflugter, ingen må vide noget om.

Stenen sladrer om hans færd til de forbudte bjerge og det store, flossede metalskib, den faldne fugl, hvor sagte stemmer endnu hvisker fra mange glemte og forseglede rum dybt inde i skroget, men han er ikke klar over det. Det vil han snart blive.

Han har søgt længe i De Blå Bjerge, og inden længe vil han finde den, Midnatsporten, åbningen som førte De Første, de stjernerejsende, til Azurh ved tidernes begyndelse. Det er han helt sikker på.

Fordi han vil VIDE

Da solene har passeret zenit, vandrer han videre mod De Blå Bjerge, som rejser sig mod himlen, fjernt i horisonten. Han går hele eftermiddagen, mod aftenmørket, mod natten, mens solen vandrer over hans hoved og begynder sin nedstigning bag hans ryg. Skyggerne følger ufortrødent med, først som ledsagere ved jægerens side, og derefter foran, som mørke silhuetter på den jord, hvor vandreren endnu ikke har sat sine spor.

Jægeren går mod mørket, mod det ukendte, men jægeren bærer lyset i sine fodspor. Den Navnløse vandrer videre ud på sletten Eweeaz, og han vender ikke om og kommer ikke hjem, han fortsætter lige ind i natten og det ukendte.

Hovsa, her er der én, der ikke bare går lige hjem! En som tager på hemmelige og forbudte rejser, og som har en drøm og et mål, én som vil udforske, erkende, vide, se det i panorama og fugleperspektiv og forstå den store overordnede masterplan, hvis der er en.

Han har spist af æblet fra Kundskabens Træ og er i al evighed blevet forvist fra Paradis – og han er i bund og grund i al evighed ligeglad. For Paradis er blegt, stillestående og kedeligt, og den evige lykke er måske i virkeligheden blot stilstand, stagnation og mangel på stræben.

Den Navnløse Jæger skiller sig ud, han er anderledes. Han hører til i Eweeazan, men vælger Paradis fra, ikke fordi han foretrækker Helvede, men fordi han har en nysgerrighed og en længsel i sig – han vil VIDE. Koste, hvad det vil. Og det kommer til at koste.

En ufærdig fortælling er en invitation

Midnatsporten er hans mulighed, hans fremtid, hans vej tilbage til de stjerner, han ved, han er kommet fra. Forunderlige kræfter trækker i ham som tidevandet under ni måner og vækker en

Læringscentermedarbejder Eva Øland er tovholder for projektet på Kragelundskolen i Højbjerg.

uforklarlig længsel, der brænder i hans årer, mens stemmer hvisker uophørligt om ukendte verdener bag himlen og de to søstersole.

Børnene vil også vide. De vil vide, hvordan historien ender, hvad der sker med Den Navnløse Jæger, den smukke og heroiske Stjerneøje, Erindreren Memo, Vogtersken Awaielle, den giftige Luaconda med de gule øjne og den høje Slangejæger.

De vil vide, hvad der gemmer sig i De Blå Bjerge, og de vil vandre i labyrinterne i de mørke huler bag Tordenfaldet.

De vil høre Jordens Stemme og gå gennem Midnatsporten. Når historien ingen ende vil tage af sig selv, digter de med. En ufærdig fortælling er et mulighedsfelt og en invitation, som de gerne tager imod.

Indsigt, der koster

Hun synker stenens tykke, ildsmagende væske og bekæmper kvalmen, der følger. En brændende varm smerte skærer gennem hendes indvolde, og hun jamrer sagte, mens hun vugger frem og tilbage. Smerten stilner af, og stjernesjælen frigøres, lyset siver ud af Awaielles krop og sitrer over hende i den mørke hule.

Awaielle vender bevidstheden indad og nedad,

ned mod jorden. Lad mig høre jordens stemme, beder hun, lad mig se jordens ansigt. Og hun hører og ser. Billeder tegner sig for hendes indre blik, jordens stemme mumler, stiger i styrke og vibrerer, så jorden ryster i hulen, hvor hun er sunket sammen.

Jorden taler, og hun lytter, en gammel, næsten glemt forudsigelse fra Den Store Begyndelse og De Førstes tid vækkes til live:

Fra dybe sprækker kryber gammel gru – ur-gammel ondskab lænket og betvunget – og Intet-heden griber alle nu, hvor alle nattens stjerner er forsvundet. Der er en fremtid, vi kun hvisker om – et mareridt, der ryster vore drømme, hvor bjerge skælver, byer styrtes om, hvor verden synker ned i havets strømme.

Leve eller dø?

Men foreløbig står det hen i det uvisse, hvorvidt eller hvordan denne spådom kan afværges eller går i opfyldelse, og om Awaielle overhovedet bliver i stand til at bringe spådommen til folket. Hvad mon børnene vil foreslå her? Når de har uindskrænket magt til i fortællingen at skænke eller berøve liv, frelse et folk eller dømmes det til undergang.

Som regel overlever de gode, dem kan man ikke bare lade dø. Men skurkene! De har ikke

En del af projektet i Frederikssund går ud på at knytte venskaber på tværs af skole og børnehave – og det lykkes.

Pædagog Karina Andersen giver oplæg med udgangspunkt i historien om Stjernenatten, og senere skal børnene digte videre.

mange chancer. Der er dog undtagelser:

- Mor, jeg holder altså med heksen, sagde min søn, da han som lille fik læst eventyret om Hans og Grete.

Der blev en pause, for det var en overraskende udmelding.

- Jamen, hun er jo ond?, sagde jeg undrende.

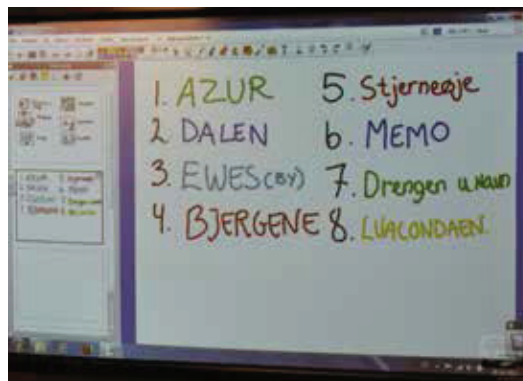
- Ja, men så har hun jo heller ingen venner!, lød svaret – og måske er de onde i virkeligheden onde, fordi de ingen venner har? Det er en overvejelse værd.

Brug for børnenes hjælp

Kravlede på hænder og knæ bevæger Awaielle sig bort fra vandfaldet, det dybe gab og den blinde gang, hun er endt i. Hun vil vinde over labyrinten. Hun har for længst mistet enhver fornemmelse af tid, men føler sig frem og søger tilbage til stedet, hvor gangene delte sig. Der, hvor hun forlod den afmærkede vej.

Måske kan hun være heldig at finde de indhuggede mærker, der markerer den rigtige rute. Måske vil nogen høre hendes råb om hjælp. Hun famler sig frem, klynger sig til håbet og viljen.

Her er der stadig brug for børnenes hjælp,

for hvordan skal det dog gå eller ikke gå, når man er strandet i nogle endeløse, kolde gange og huler, i buldermørke, uden mad og uden håb? Der er farligt, koldt, mørkt, ensomt og skræmmende i labyrinterne bag Tordenfaldet! Og ikke mindre farligt derude på sletterne.

Den døde slange

Han lukker øjnene et øjeblik, men solen er vandret hele to streger, da han igen vågner eller igen drømmer. Han hører en svag skraben af skæl mod klippe. Den døde slange rejser sig over ham, vokser højere og højere mod himlen, med det ene gule øje

Børnehavebørn og 0. klasselever arbejder koncentreret under kyndig ledelse af pædagoger, lærere og læringskonsulent Morten Jensen, der er tovholder.

stirrende på den Navnløse fra det knuste hoved.

Tungen spiller truende, og luacondaen hvæser, mens den svajer og næsten når de to sole: Sssssch, ssschnart, ssschnart, bliver ssschwærdet dit, ssschnart, ssschnart kommer den ssssorte, den ssssidste, min sssøster, ssschnart, ssschnart! Så falder himlen, den store luaconda styrter ned over ham, og alt bliver igen mørkt.

Den Navnløse Jæger glider ind i bevidst-

løsheden, hemmelighedernes og de ukendte fortællingers slør trækkes for, og ingen kender jægerens skæbne eller de veje, fremtidens fortælling søger. Her er det børnene, der går i forvejen med fantasien som eneste vejviser.

Hvilke dragende lande, fremmede folkeslag, ukendte væsener og eventyrlige tildragelser venter dem mon dér? Det kan være, at enkelte af dem vender om en dag, når solene står højest over deres hoveder og rejser tilbage til Eweeazan med deres fortællinger.

Så vil vi samles om aftenen omkring bålet i Memos hytte, i varmen fra den buldrende ild og lytte. Og måske får nogen af os så lyst og mod til, når vi en dag, som vi plejer, er vandret ud på Eweeazsletten og står med Maragishaerne ret over vore hoveder, ikke at vende om, men at fortsætte i de lange skyggers spor over De Blå Bjerge, ud i den vide verden, ikke fordi vi ikke hører til, men fordi vi vil VIDE.

Den rejsende bærer lyset i sine fodspor og har set sin skygge.

Epilog

Højt oppe i De Blå Bjerge på Azurh, hvor den faldne fugl har sin rede, tændes et strålende lys, der kan ses helt nede på sletten ved foden af bjergene. To høje lysøjler stiger parallelt til vejrs på midnatshimlen, indtil de til sidst bøjer sig mod hinanden og smelter sammen i toppen. Midnatspor-ten, vejen til stjernerne, er åben.